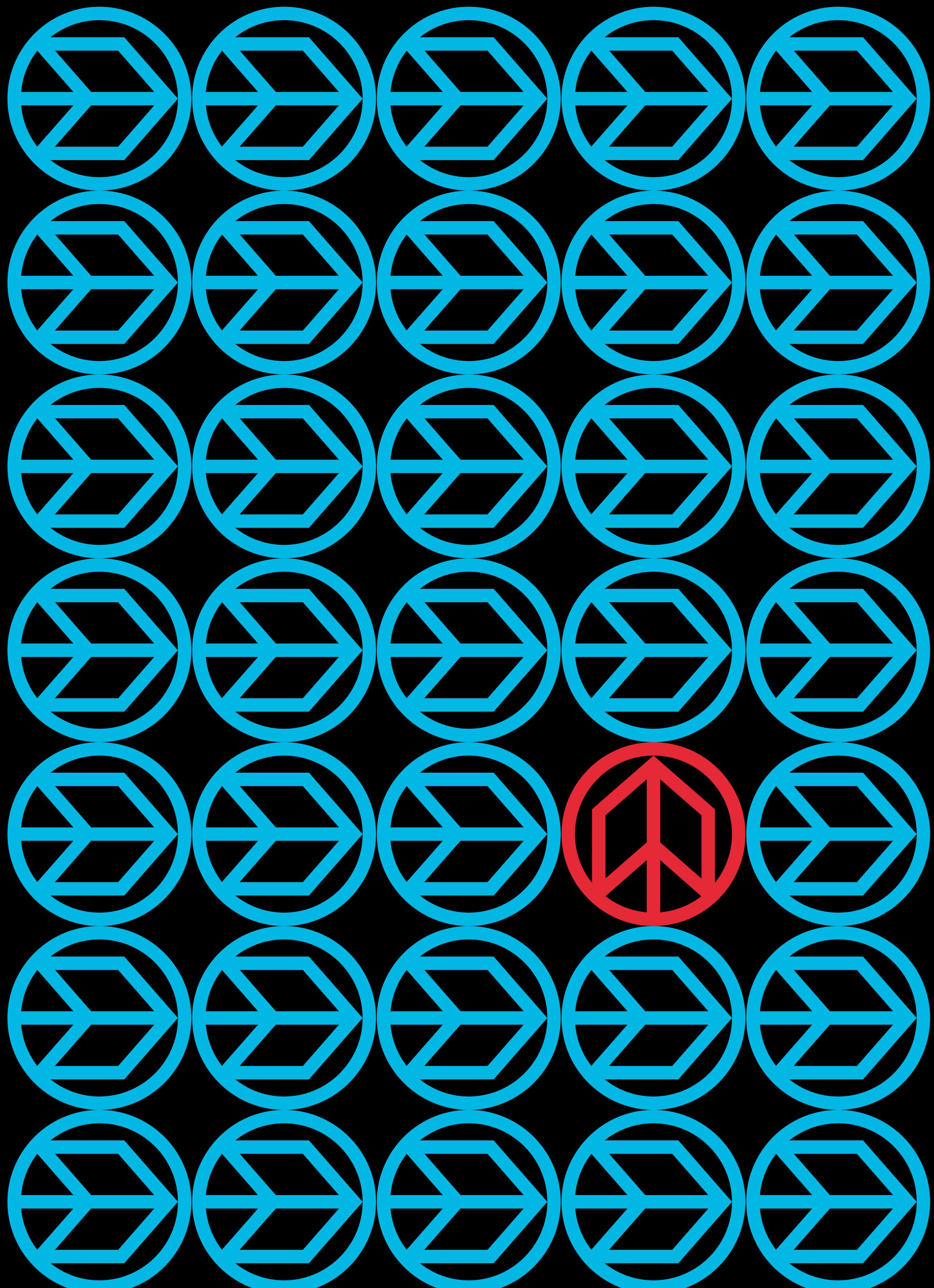

MIROVNI

STUDIJI

MIR NIJE OPCIJA MIR JE ODLUKA

---

1 VJEŠTINE SURADNJE

---

2 ANALIZE I ZAGOVARANJE
ZA PRAVEDNIJE DRUŠTVO

---

3 ORGANIZIRANJE I PRAKSE
ZA DRUŠTVENU PROMJENU

Upoznaj se s praksama nenasilne društvene promjene, upoznaj iskusne voditeljice i voditelje, inspirativne sudionike i sudionice – povežimo se, ohrabrimo, mijenjajmo zajedno!

Želiš se povezati s ljudima koji će graditi pravedniji svijet u kojem je manje nasilja? Želiš bolje razumijeti sukobe i odnose moći u društvu? Brine te pritisak na ljude i planet? Muči te direktno nasilje, a pitaš se kako se nositi s onim nevidljivim, strukturnim nasiljem? Prijavi se na Mirovne studije!

Mirovni studiji pružaju:

- širok spektar znanja i vještina za razumijevanje i mijenjanje društva i politika;
- siguran prostor za osobni razvoj u području komunikacije, transformacije sukoba i suradnje;
- inspirativne predavače i goste s aktivističkim iskustvom;
- povezivanje sa sudionicima i sudionicama iz raznih krajeva Hrvatske (i šire);
- upoznavanje s radom organizacija i građanskih inicijativa;
- praktičan rad uz mentorstvo;
- preko 100 sati programa: predavanja, radionica, diskusija, 4 vikenda u Zagrebu.

U 2025. program je hibridnog tipa: online predavanja su utorkom i četvrtkom od 18 do 20 sati, a imat ćemo i 4 radna vikenda uživo u Zagrebu. Ako do sada zbog udaljenosti niste mogli doći na Mirovne studije, to više nije prepreka, dobrodošli i dobrodošle! Prijave su otvorene do 8. prosinca 2024.

Što su mировни studiji?

Mirovni studiji su neformalni program obrazovanja za odrasle, građanski doprinos izgradnji pozitivnog mira i demokratizaciji društva. Na Mirovnim studijima tražimo viziju pravednijeg društva u kojem je manje nasilja - kroz razumijevanje uzroka društvenih nejednakosti i isključenosti, upoznavanjem s različitim pristupima za otpor direktnom i struktturnom nasilju, tražimo alternative, pravednije prakse i načine organiziranja. Tražimo odgovornu politiku i diplomaciju, upoznajemo se s onim što su poduzeli drugi, a zajedno istražujemo i osmišljavamo što kao građani našim pritiskom i organiziranjem možemo pomaknuti.

Mirovne studije organizira i provodi Centar za mirovne studije u kontinuitetu od 1997. godine. Kroz 26 godina koje su iza nas motivirali smo, povezali i, za uključivanje u rad na nenasilnoj društvenoj promjeni, osnažili preko 770 sudionika i sudionica uz vodstvo 100-tinjak predavača i gostiju. **Za pozitivan mir nije dovoljno da oko nas**

---

nema rata, on traži izgradnju pravednog društva koje štiti ljudska prava, ne diskriminira, uključuje ljude u život društvene i političke zajednice – gradi pravednije društvo u kojem nasilje i ratovi nisu rješenje.

Mirovni studiji su kritički i transformativni: guramo promjene na osobnoj, društvenoj i političkoj razini. **Trebaju nam alternative statusu quo koje se očituju u drugačijim politikama i praksama i trajni mir kao rezultat transformacije vrijednosti, društvenog uređenja i međunarodnih odnosa.**

Sudionike i sudionice potičemo da globalne i lokalne društvene probleme istražuju kroz više aspekata te kroz teoriju i praksu: uključujemo i povezujemo gledišta različitih znanstvenih disciplina s politikama i praksom nastalom kroz kolektivni aktivistički rad.

---

tko su voditelji i voditeljice na mirovnim studijima?

Voditelji i voditeljice pojedinih programskih cjelina su osobe s teorijskim znanjem i višegodišnjom praksom rada na društvenoj promjeni. Svi redom aktivni su u unapređenju znanja i praksi u područjima kojima se bave. Njihovo znanje i motivacija mogu nas pokrenuti, što redovno čujemo od bivših sudionika i sudionica. I ove godine s nama će biti 20-ak ljudi iz Centra za mirovne studije, brojnih suradničkih organizacija, ustanova i institucija.

---

za koga su mirovni studiji?

Mirovni studiji su za sve one koji žele podijeliti svoje dileme i svoje znanje, ali i čuti druge. Dobrodošli su ljudi svih profesija i razina obrazovanja koji u svom radu i svojoj okolini žele koristiti znanja koje program nudi: aktivisti/ce, studenti/ce, prodavači/ce, obrazovni radnici/e, sindikalisti/kinje, nezaposleni/e, zaposleni/e, mladi, oni koji se tako osjećaju. **Program je za vas ako imate više od 20 godina, ne mirite se lako s nepravdom prema drugima, želite aktivno sudjelovati u izgradnji društva s manje nasilja i isključenosti, a više jednakosti i pravde. U program 2025. zbog participativnog načina rada možemo uključiti do 25 osoba.**

---

koliko traju i kada se održavaju mировни студији?

Mirovni studiji traju 100-tinjak radnih sati, a održavaju se **od sredine siječnja do sredine lipnja 2025.** U 2025. godini program je hibridnog tipa: predavanja su **utorkom i četvrtkom od 18 do 20 sati online uz 4 radna vikenda uživo.** Ovaj format omogućava da se prijave zainteresirani/e iz svih krajeva Hrvatske.

Ako je održavanje programa u Zagrebu ranije bilo prepreka, ove godine nije, dobrodošli i dobrodošle!

---

koliko košta sudjelovanje?

Od sudionika i sudionica ne tražimo pokrivanje cijelokupnih troškova za izvođenje programa već participiranje u dijelu troška, prema vašem statusu i mogućnostima. Participacija u troškovima programa za zaposlene osobe iznosi 300 EUR, a za studente, umirovljenike i nezaposlene 150 EUR.

Participacijom u troškovima sudionice i sudionici dobivaju:

- sudjelovanje u šestomjesečnom programu, više od 100 sati predavanja i radionica;
- pokrivene troškove smještaja i prehrane za 4 radna vikenda u Zagrebu;

-
- rad 20 predavača i organizacijskog tima;
  - mentorsku podršku razvoju praktičnih radova.

Centar za mirovne studije aktivno radi na namicanju sredstava za društveno korisne programe, no nismo uvijek u mogućnosti namaknuti sva sredstva. Ako vam visina participacije predstavlja prepreku možete pružiti pomoć u programu i aktivnostima Centra za mirovne studije. **Materialne prepreke neka vam ne budu razlog za odustajanje od prijave, pronaći ćemo rješenje!**

kačo i kada se prijaviti?

Prijave za Mirovne studije otvorene su **do 8. prosinca 2024**. Za prijavu je potrebno:

- 1. Ispuniti prijavni upitnik, objasniti svoju motivaciju za sudjelovanje**
- 2. Odabratи jednu od tri ponuđene teme, sastaviti vlastitu kratku (do 2 kartice teksta) analizu i priložiti ju uz prijavni upitnik:**
  - Opisano je da se Mirovni studiji fokusiraju na “pritisak odozdo” kao metodu promjene. Opiši primjer u kojem su građani kroz zajednički angažman uspjeli

---

pozitivno utjecati na neku društvenu nepravdu. Što iz tog primjera možemo naučiti, što bi moglo biti primjenjivo u tvojoj zajednici?

- b. Kako misliš da suvremeni globalni izazovi, poput klimatskih promjena ili migracija, utječu na mogućnosti izgradnje pravednijeg društva? Predstavi konkretnе primjere i predloži moguće pristupe ili rješenja.
- c. Kako se suočavamo s dezinformacijama i podjelama u društvu danas? Koje strategije predlažeš za izgradnju dijaloga i suradnje među različitim skupinama unutar društva?

3. Nakon zaprimanja prijave, kontaktirat ćemo vas i dogovoriti kratki online intervju.

**Sve informacije i obrasce za prijavu
možete naći na: www.cms.hr/hr/mirovni-studiji/**

**Ako trebate više informacija, javite nam
se e-mailom na cms@cms.hr**

**ulkratko o
programu
i načinu
rade**

**Program Mirovnih studija sastoji se od
3 međusobno povezana modula:**

- 1. Vještine suradnje,**
  - 2. Analize i pristupi za zagovaranje
pravednijeg društva i**
  - 3. Organiziranje i prakse za društvenu
promjenu.**
-

1. vještine

suradnje

Vještine nenasilne komunikacije te razumijevanja i transformacije sukoba ključne su za rad na društvenim promjenama, a u prvom modulu zajedno ih istražujemo. Pristupi u ovom modulu temelje se na suradnji i aktivnom sudjelovanju, s naglaskom na teorijske osnove nenasilja i različite oblike nasilja: direktno, strukturno i kulturno. Analizirat ćemo odakle dolazi diskurs nužnosti nasilja, promatrati sukob kao konstruktivno mjesto izgradnje mira i razvijati svijest o vrijednosti suradnje u kontekstu doprinosu stvaranju pravednijeg društva. Kroz osvještavanje vlastitog položaja, moći i motivacije za društvene promjene te kroz usvajanje navedenih vještina i razumijevanje nepravde i nasilja, pripremit ćemo se za kvalitetniji rad na ostalim temama Mirovnih studija i za izgradnju društva kakvo želimo.

Kroz Vještine suradnje vode vas Lovorka Bačić, Andrijana Parić, Ana i Otto Raffai i Lana Jurman.

2. analize i zagovaranje za izgradnju pravednijeg društva

GLOBALNO DRUŠTVO I EKONOMSKA PRAVDA

Gоворити о главним изворима неправде данас значи критички преиспитати свјетски систем моћи и глобалне економије те с њима повезане процесе на националним рazineма. Кризе које данас проživljavamo обилježene су проблемима на економском, друштвено-политичком и околишном плану: све израženijim класним разликама, порастом сиромаштва и нesigurnim oblicima rada, erozijom демократије уз истовремени раст авторитарног neoliberalizma, све интензивнијим послједицама климатских промјена. Тijekom rada sagledat ćemo pravednija i održivija praktična rješenja koja jesu utemeljena u teoriji, говорит ćemo о održivom razvoju, teoriji i praksi zajedničkih dobara (commonsa), грађanskом организiranju, задругарству, економској демокraciji, sindikalnom организiranju i radničkim правима.

Kroz globalno društvo и економску прavednost воде вас Dražen Šimleša и Jovica Lončar.

LJUDSKA PRAVA

Što su ljudska prava? Koje vrijednosti stoje iza njih? Zašto su važna ljudska prava? Što su ljudska prava meni? To su samo neka od pitanja o kojima ćemo razgovarati u ovoj cjelini. Ljudska prava mogu biti moćan mehanizam društvene promjene. Teoriju i praksu ljudskih prava bitno je poznavati kako bismo osvijestili svoja prava i osnažili sebe, ali i kako bismo podržali osobe i društvene skupine čija se prava krše te utjecali na razvoj zajednica u kojima živimo. U tom smislu, razumijeti vrijednosti i dosege ljudskih prava od ključne je važnosti za naše osobno, ali i društveno djelovanje, za prepoznavanje i suzbijanje diskriminacije. O svemu tome razgovarat ćemo u kontekstu izazova u zaštiti ljudskih prava u Hrvatskoj, kako generalno, tako i prema posebnim skupinama u našem društvu.

Kroz ljudska prava vode vas Tatjana Vlašić, Sara Lalić, Suzana Fugaj, Ivana Radačić i gošće.

UVOD U KVIR FEMINIZAM

Borba za drugačije okolnosti života žena i kvir osoba razotkrivala je od svojih začetaka do danas da su te okolnosti proizvedene istim strukturama i da je nasušno uvezati teorijske i organizacijske napore ako želimo razumijeti odakle i zašto nasilje izvire te se pomicati prema kolektivnoj emancipaciji. Kvir feminizam zahvaća rod kao režim organizacije i upravljanja ljudskim životima kao resursima u kapitalizmu te u reprodukciji nuklearnih obitelji i nacije, pitajući se kako djelovati transformativno i na razini svakodnevnice i poli-

---

tičkih uvjeta u kojima je generirana. Kolegij tematizira reproduktivnu pravdu sagledavajući povijest patologizacije LGBTQ+ iskustava, poroda i roditeljstva te načine na koje je država omogućavala ili ograničavala u određenim trenucima određene slobode i zašto (kao što su pristup abortusu, kontracepciji i skrbi za LGBTQ+ osobe). Polaznice će se potaknuti na promišljanje ograničenja karceralnih tendencija u politikama reprezentacije roda i seksualnosti, uloge zakona, sudstva i policije (u kritici paradigme ljudskih prava).

U ovoj cjelini s vama su Amir Hodžić, Nina Čolović i njihovi gosti i gošće.

MIGRACIJE

Glad, siromaštvo, klimatske (ne)prilike, političke krize, ratovi i građanski sukobi kao i nasilje svih razmjera samo su neki od uzroka zašto ljudi migriraju. Kroz ovu programsку cjelinu analiziramo, kritički propitujemo i dekonstruiramo odnose moći, političke strukture i ekonomске interese koji oblikuju suvremene migracijske trendove, kao i odnose između migrantskih zajednica i većinskog stanovništva nakon migriranja. Upoznat ćemo se s konceptom ljudske sigurnosti, uzrocima i izazovima globalnih migracija, kao i s rodnim, rasnim i klasnim aspektima (prisilnog) migriranja. Propitkivat ćemo pravne i političke okvire upravljanja migracijama te javni diskurs prema i o osobama koje migriraju, ističući važnost solidarnosti i poticanja inkluzivnih praksi.

Kroz temu migracija vode vas Sara Kekuš, Lucija Mulalić te njihovi gosti i gošće.

RATNO I ANTIRATNO NASLJEĐE

Iskustvo antiratnog aktivizma i izgradnje mira na našim područjima stvorilo je znanja i vještine potrebne za rad u zajednici i otvaranje dijaloga s neistomišljenicima i ljudima drugačijih vrijednosnih sustava i motiviralo nas da pokrenemo program Mirovnih studija prije više od 25 godina. U oružanim sukobima u bivšoj Jugoslaviji, u razdoblju od 1991. do 2001. godine stradalo je oko 130 000 ljudi i još uvijek nije razjašnjena sudbina više od 15 000 nestalih. Zbog prešućivanja i nepriznavanja patnje, zločini iz prošlosti koriste se u eskaliranju novih sukoba. Kroz Ratno i antiratno nasljeđe upoznat ćemo se s ključnim aktivnostima i temama antiratnog aktivizma i primjerima izgradnje mira, razvijajući istovremeno vještine za vlastiti angažman. Bavit ćemo se i nasiljem iz prošlosti i potrebom za priznjem stradanja i obeštećenjem kroz model suočavanja s prošlošću, otvoriti prostor za razumijevanje otvorenih bliskih ratova poput Ukrajine ili Palestine i mogućnosti mirovnog angažmana i otpora u datim okolnostima.

Voditelji i voditeljice u ovoj cjelini su Goran Božičević, Vesna Teršelić i Aneta Vladimirov, a pridružiti će im se Senna Šimek.

3. prakse za društvenu promjenu

Ova cjelina sastoji se od informiranja, radionica i praktičnog rada u mentorskim grupama. Vratit ćemo se osobnoj motivaciji i društvenoj potrebi za aktivan rad na temama s kojima smo se kroz program sreli i napraviti korak naprijed u vlastitom djelovanju. Kroz odabране primjere aktivističkih praksi, zagovaranja i političkog pritiska: lokalne akcije, kampanje na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, primjeri međunarodne suradnje, razni oblici zagovaračkog rada – upoznat ćemo se s odabranim primjerima samoorganiziranja, mogućnostima doprinosa društvenoj promjeni i demokratizaciji društva u Hrvatskoj.

Voditeljica ove cjeline je Iva Zenzerović Šloser, a pridružit će nam se i gosti.

U mentorskim grupama stečena znanja, informacije i vještine koristit ćemo za izradu završnog praktičnog rada – vlastitim istraživačkim i aktivističkim angažmanom na odabranim društvenim problemima koje, uz mentorsku podršku, želimo dodatni istražiti i ponuditi neki oblik rješenja.

Mentorske grupe vodit će mentor i mentorice prema predloženim temama i interesu sudionika i sudionica.

Na Mirovnim studijima potičemo sudjelovanje - koristimo predavački i radionički rad, razmjenu iskustva, vizioniranje, analize, puno pitanja, zapetljane situacije, praktični rad.

Vidimo se na Mirovnim studijima!

Mirovne studije organizira i provodi Centar za mirovne studije, organizacija civilnog društva posvećena zaštiti ljudskih prava i društvenoj promjeni koja se temelji na vrijednostima demokracije, antifašizma, nenasilja, mirotvorstva, solidarnosti i jednakosti koristeći aktivizam, obrazovanje, istraživanje, zagovaranje i direktnu podršku. Radimo sa zajednicama, iniciativama, organizacijama, medijima, institucijama i pojedincima u Hrvatskoj i međunarodno. Vizija CMS-a je solidarno, otvoreno i nenasilno društvo čije institucije omogućavaju mir, socijalnu sigurnost, političku i ekonomsku jednakost te slobodu svih ljudi. Vodeći računa o ravnoteži između vlastitog postojanja i okoliša, članovi društva aktivno sudjeluju u donošenju odluka, upravljanju javnim dobrima i razvoju svojih zajednica. CMS je izrastao iz različitih oblika izravne izgradnje mira u zapadnoj Slavoniji (Volonterski projekt Pakrac, 1993. – 1997.).

Program Mirovnih studija u 2025. finansijski podržavaju Robert Bosch Stiftung i sudionici i sudionice prijašnjih generacija.